

Forslag til genslyngning til en meander i Nedre Halleby Å.
DN. Kalundborg stiller forslag om at tage virkemiddel genslyngning 2.4 i anvendelse.

Forslag til vandråd 2.1 Kalundborg.

Med henblik på målopfyldelse 2027 skal DN. Kalundborg foreslå følgende virkemiddel, genslyngning og brinkbeplantning, til forbedring af vandkvaliteten i Nedre Halleby Å. DTU-Aqua angiver genslyngning som virkemiddel til forbedring for planter, smådyr og fisk.

DN. Kalundborg foreslår genslyngning af en meander der ud fra kortmateriale ses afsnøret mellem 1880 og 1901. Genslyngningen anlægges med et 10 til 15% bredere åløb for ikke at påvirke afstrømningen negativt. Dybde og bundforhold, i genslyngningen, skal være den samme som opstrøms og nedstrøms genslyngningen.

Der beplantes på korte stykker på sydsiden af genslyngningen af hensyn til skyggeeffekten.

Den større bredde betyder minimal nedsættelse af vandhastigheden i dele af genslyngningen, af hensyn til fiskene bør der nedlægges gydegrus efter en aktuel vurdering. Brinkerne gøres flade, som kendes ved dobbeltprofil.

DN. Kalundborg mener der bør ydes kompensation til lodsejer.

Blå markering mulig beplantning, gul markering nuværende åløb opfyldes. Beplantningen placeres syd for åløbet således at optimal skyggeeffekt opnås.

Meander er stadig vandfyldt efter afsnøringen for mere end 100 år siden.

DTU-Aqua materiale.

2.4 Genslyngning

Ved genslyngning forstås en tilbagelægning af et kanaliseret vandløb til dets forløb og profil før udretningen eller et tilsvarende naturligt forløb samt at skabe muligheder for at vandløbenes naturlige morfologiske processer kan udfoldes. Ændring af profil betyder, at vandløbets bredde og bundens topografi ændres til at modsvare en mere naturlig tilstand, da kanalisering ofte medfører at vandløbene er gjort overbrede for at øge vandføringsevnen. Derudover bør vandløbet i mange tilfælde hæves op i terræn, så der opnås en mere naturlig sammenhæng mellem vandløbet og dets omgivelser. Genslyngning bør om nødvendigt kombineres med udlæg af materiale, da det nygravede slyngede forløb ikke altid vil indeholde en naturlig substrat- sammensætning. Det skal bemærkes, at substratudlægning bør gøres med udgangspunkt i den naturlige substratsammensætning for det pågældende vandløb (Kristensen et al., 2011)

2.4.2 Samlet vurdering genslyngning.

Der kan opnås positive effekter for alle 3 kvalitetselementer under forud- sætning af, at virkemidlet er anvendt korrekt.

Virkemidlet indebærer beplantning med hjemmehørende træarter i umiddelbar nærhed af vandløbet. Beplantningen kan enten foretages på den ene eller på begge sider af vandløbet og der kan med fordel efterlades områder uden tæt beplantning til gavn for lysmængden og dermed vandplanterne i vandløbet. Trævækst langs vandløb kan også ske uden aktiv beplantning gennem naturlig etablering og opvækst af træer.

Der kan særligt opnås positive effekter for smådyr og fisk, men hvis udført korrekt også for planterne. Det anbefales at tillade naturlig opvækst af træer frem for aktiv beplantning da artssammensætningen, forskelle i størrelse på træerne og dermed lysforholdene, vil blive mest naturlig på denne måde. Der behøver ikke at være træer på begge sider eller langs hele vandløbsstrækningen, igen er variation med vekslende lys og skygge vigtigt. Det anbefales at træerne etableres i umiddelbar nærhed af vandløbet og at der anvendes naturligt hjemmehørende arter. Virkemidlets positive effekter forudsætter, at ved og blade ikke fjernes fra vandløbet.

Kristensen, E.A., Jepsen, N., Nielsen, J. & Koed, A. 2014. Virkemidler til forbedring af de fysiske forhold i vandløb. Aarhus Universitet, DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi, 62 s. - Videnskabelig rapport fra DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi nr. 86 <http://dce2.au.dk/pub/SR86.pdf>

Materialet udarbejder af DN. Kalundborg (Erling Brock Jakobsen) i samarbejde med lodsejer.